

# ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

## ΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΟΙ (Les Précieuses)

—ο—

Α'.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 17ης ἑκατονταετηρίδος, ὁ Μαρκεσίος καὶ ἡ Μαρκεσία 'Ραμπουλιέ, ὁ μὲν διὰ τὴν πρὸς τὸν τότε πρωθυπουργὸν Σουλλὺ ἐχθραν τοῦ, ἡ δὲ διὰ τὰς ἀκολασίας τῆς αὐλῆς, ἀπεράσιαν, χωρίζομενοι ἀπ' αὐτῆς, νὰ καταστήσωσι τὴν οἰκίαν των κέντρον ὑψηλῆς συναναστροφῆς, ψευδούς διὰ τῆς κοσμιότητος τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἡθῶν τῆς, τὴν χυδαίαν διάλεκτον καὶ τὰ ἀτεμνα ὄργια τῆς αὐλῆς Ἑρρίκου τοῦ Δ'. Καὶ τῷ ὄντι, ἐντὸς ὀλίγου ὁ κύκλος τοῦ μεγάρου 'Ραμπουλιέ (1) ἠρίθμει ἐν αὐτῷ ὅλους τοὺς ἐξόχους νόας, καὶ ὅλας τὰς μᾶλλον διακεκριμένης τάξεως κυρίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐδίδο δὲ εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, μεταποιῶν αὐτὴν, τὰς ὠραίας ἐκείνας φράσεις, αἵτινες καθιστοῦν αὐτὴν τὴν κομψοτέραν γλῶσσαν τοῦ κόσμου. Ὁ Βοαλὼ, ὁ Κορνήλιος, ὁ Μαλέρβης, ὁ 'Ρακίνας, ὁ Βοατύριος καὶ οἱ λοιποὶ σύγχρονοι αὐτῶν ποιηταὶ, ὑπέβαλλον τὰ ποιήματά των, πρὶν τὰ δημοσιεύσωσιν, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ κύκλου ἐκείνου, τοῦ ὁποίου μόνῃ ἡ ἔγκρισις ἐθεωρεῖτο ὡς τίτλος καλλιεργημένου πνεύματος καὶ ἠθικῆς κοσμιότητος. Ἐνὶ λόγῳ ὁ κύκλος οὗτος ὑπῆρξε τὸ σπάργανον τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας κατὰ τὰ πρῶτα πενήτηκοντα ἔτη τοῦ 17ου αἰῶνος.

Αἱ κυρίαί, αἵτινες ἐφοίτων εἰς τὸ 'Ραμπουλιέ, ἔλαβον ἀφ' ἑαυτῶν, ὡς δῖπλωμα πολυμαθείας καὶ εὐσχημοσύνης, τὸ ὄνομα τῶν περιέργων (précieux). Παρ' αὐταῖς ἡ ἑξις τοῦ ἀποφεύγειν τὰς συνήθεις λέξεις, τὰς ὁποίας ἐθεώρουν ὡς χυδαίας, προήχθη ἐπὶ τοσοῦτον, καὶ τοσαῦτα πραγμάτων ὀνόματα παρήλλαξαν, ὥστε ἐδέησε, πρὸς κατάληψιν τῆς διαλέκτου των, νὰ ἐκδοθῇ ἐπίτηδες λεξικόν. Τὸ ὄνομα τῆς Γαλλίας δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐπὶ τῆς γῆς ἡ πατρὶς τῶν ἀρχαίων Γαλατῶν ἐκαλεῖτο 'Ελλάς, ὅλαι δὲ αὐτῆς αἱ πόλεις, ἔλαβον καὶ αὗται ὡς θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὸ κατωτέρω διήγημα, τὸ ὅποιον ἐρανίζομεθα ἐκ τινος συγγραφῆς τοῦ Λέοντος Γολζάν, τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων τῆς 'Ελλάδος πόλεων. Ἀλλ' ἡ μετωνομασία, ἡ καλλίτερον ὁ ἀναβαπτισμὸς οὗτος δὲν περιωρίσθη εἰς τὰ πράγματα, ἐπεκτάθη καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ ΙΔ'. Λουδοβίκος ἐκαλεῖτο Ἀλέξανδρος, ὁ μέγας Κονδῆ, Σκηπίων, ὁ 'Ρισσελιέ Σενέκας, καὶ ὁ Μαζαρίνης Κάτων. Ἐραρμόζουσαι ὁμως τὸ μέτρον τοῦτο ἐπὶ ὅλων ἐν γένει, καὶ ἐκφράζουσαι αὐτὰ περιφραστικῶς, περιέπεσαν βεβαίως καὶ εἰς πολλὰ γελοῖα. Ἐκάλουν λ. χ. τὸν καθρέπτην σύμβολον τῶν θεληγῆτων, τοὺς φορεῖς, βαπτισμένους

(1) Τὸ μέγαρον τοῦτο κείμενον 40 1/2 λεύγας μακρὰν τῶν Παρισίων, εἶναι καὶ ἱστορικῶς ἐπίσημον, καθὼς χρησιμεύσαν ὡς κατάλυμα εἰς πολλοὺς τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας. Εἰς αὐτὸ ἐσχάτως κατὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830 ὑπέγραψε τὴν ὑπὲρ τοῦ Δουκὸς τῆς Βουρδигаλιᾶς παραίτησίν του ἀπὸ τοῦ θρόνου, Κάρολος ὁ δέκατος.

Ἦρα τοὺς ὁροφύλακας καὶ τοὺς εἶπον, ἐλειτουργήσατε, συλλαβετέ με.

« Τώρα μέλλω ν' ἀποθάνω καὶ ἂν, ὡς μ' ἐδεύασαι, εἶσαι φίλος μου, θέλω ἀποθάνει ἀνευ λύπης, διότι θὰ μὲ κάμεις τὴν χάριν τὴν ὁποίαν σ' ἐζήτησα. Τὸ ἄνθος τοῦτο τὸ ὅποιον ἐκοψα, κ' ἐκείνο τῆς ζωῆς μου ἐπὶ ἐνὸς τάφου, εἶναι ἐδῶ εἰς αὐτὸ τὸ σακκουλάκι, τὸ ὅποιον βλέπεις κρεμάμενον ἐπὶ τῆς καρδίας μου. Ὑποσχέθητί μοι νὰ φρονίσῃς ὥστε νὰ μὴ τὸ χωρήσωιν ἀπ' ἐμοῦ.

Εἶναι ὁ δεσμὸς ὁ ἐνόνων με μετὰ τῆς μητρός μου καὶ ἂν ἐπίστευον οἱ ἐμελλε νὰ διασπασθῇ, ὃ ἤθελ' ἀποθάνει ἀνευ γενναϊότητος. Λέγε· ὑπόσχεσε νὰ κάμῃς οἱ σὲ ζητῶ ;

— Σὲ τὸ ὑπόσχομαι.

— Ὡς δὲ μοι τὴν χεῖρά σου νὰ τὴν θλίψω ἐπὶ τῆς καρδίας μου, εἶσαι τόσον ἀγαθός, σὲ ἀγαπῶ, καὶ ἂν ὁ Θεὸς διὰ τῆς παντοδυναμίας του μ' ἐδίδο δευτέραν ζωὴν, ἤθελον σὲ τὴν ἀφιέρωσαι.

Οἱ φίλοι ἐχωρίσθησαν.

Τὴν ἐπαύριον ὅτ' ἐφθασαν εἰς τὸ προδιωρισμένον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μέρος, καὶ ἡ μόρσιμος ἀπόφασις εἶχαν ἀναγνώσθῃ, πρῶτον ψιθυρισμοὶ ὀπώραφοι, εἴτα φωναὶ διέτρεξαν εἰς τὰς σειράς τοῦ πλήθους . . . Ὁ αὐτοκράτωρ ! . . . ἔρχεται ὁ αὐτοκράτωρ ! . . . Ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ !

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐφάνη, ἐπέζευτεν, ἐπειτα διὰ τοῦ βραχέως καὶ ὁρμητικοῦ βήματός του ἔβη εὐθὺ πρὸς τὸν κατὰδικον, καὶ

— Πέτρε, τοῦ εἶπε.

Ὁ Πέτρος τὸν ἐθειώρησεν. Ἦτιον ἐτοιμὸς νὰ δμύλῃσιν, ἀλλ' ἀπερίγραπτος τις κατάπληξις τὸν εἶχε κυριεύσει.

— Πέτρε, ἐξηκολούθησεν ὁ αὐτοκράτωρ ἐνθυμῶν τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας εἶπες τὴν νύκτα ταύτην. Ὁ Θεὸς σὲ δίδει δευτέραν ζωὴν. Ἀφιέρωσέ τὴν ὅχι εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὴν Γαλλίαν ! καὶ αὕτη ἐπίσης εἶναι ἀγαθὴ καὶ ἀξιότιμος μήτηρ ! . . Ἀγάπα αὐτὴν ὡς ἡγάπας τὴν ἄλλην.

Εἶπε καὶ ἐμακρύνθη, ἅπειροι δὲ ἀνευφημῖαι ἀγάπης τὸν ἐχαίρετσαν.

Μετὰ τινα ἔτη, ὁ Πέτρος ὅστις ἦτο τότε λοχαγὸς τῆς ἀρχαίας φρουρᾶς, ἐπιπτεν εἰς τὸ παιδίον τῆς μάχης τοῦ Βατερλώ, καὶ πληγείς θανασίμως ᾤρεν εἰσένει ἀρκετὴν δύναμιν διὰ νὰ κραυγᾷ με φωνὴν σταθεράν . . Ζήτω ὁ Αὐτοκράτωρ, ζήτω ἡ Γαλλία, ζήτω ἡ μήτηρ μου ! »

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ἡμιδόνους, τὸν σκίμποδα ἀναπαυτήριον τῆς συνδιαλέξεως, καὶ ἀντὶ τὰ εἶπον — καθήσατε εἰς τὸν σκίμποδα κυρία Ἑλένη, — ἔλεγον, τὸ ἀναπαυτήριον τῆς συνδιαλέξεως φλέγεται, κυρία Ἑρμιόνη, νὰ σᾶς περιπτύξῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἐπειδὴ τὰ ὀνόματα τῶν φοιτῶντων ἐκεῖ, ἀπεβύλλοντο καὶ ταῦτα, ὡς κοινὰ, ἀντὶ ἄλλων ἀρχαίων ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχομένων γραμμάτων.

Ἀλλὰ νομίζω δὲν εἶναι ἀνάξιος περιεργίας καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐγίνοντο αἱ ὑποδοχαὶ των. Φιλοκάλως κεκοσμημένη, καὶ νωχελῶς καθημένη ἐπὶ κλίνης, καίμένης εἰς τὸ μέσον εὐρυχώρου καὶ καταστολιστοῦ παστοῦ, ἐκάστη περιεργὸς ἐδέχετο ἐκεῖ τοὺς γνωρίμους τῆς, τοὺς ὁποίους κατὰ τὴν παλαιάν των ἔξιν, μετωνόμασαν καὶ τούτους ἀλκοβιστάς, (alcovistes). Εἰς τὴν ἀλλόκοτον δὲ ταύτην συναναστροφὴν ἡ συνομιλία περιστρέφετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περὶ τὴν φιλολογίαν.

Ἐν τούτοις, πρὸς μεγάλην των δυστυχίαν, εὐρέθησαν πολλαὶ τῆς συμπεριφορᾶς των μιμήτριαι, αἰτινες, γελοιοδέστατα πιθηκίζουσιν τοὺς τρόπους καὶ τὴν γλῶσσαν των, προέκλεσαν τὴν ἀγχίνοα ἐκείνην κωμῶδιαν τοῦ Μολιέρου, τὴν ἐπιγραφομένην Αἰ γελῶται Περίεργοι (les précieuses ridicules), ἥτις παριστάνετο μὲν ἐπιτυχῶς ἐπὶ τέσσαρας κατὰ συνέχειαν μῆνας εἰς τὰ θέατρα τῶν Παρισίων, κατεκραύνωσε δὲ, — καί τοι καταγελῶσα τὰς μιμητρίδας μόνον, ὡς ὁ ἴδιος συγγραφεὺς τὸ ὁμολογεῖ εἰς τὸν πρόλογόν του, — καὶ δολόκληρον τὸν κύκλον τῶν περιέργων, αἰτινες διαλυθεῖσαι ἔκτοτε δὲν ἀνεφάνησαν πλέον. Ἀλλὰ ταῦτα συνέβησαν ἀργότερα.

Περὶ τὰ δὲ μέσα τοῦ 17 αἰῶνος, ὁ κύκλος αὐτῶν εὐρίσκετο εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀκμὴν καὶ λαμπρότητα, καὶ ὅτε μετὰ τὴν εἰς Ἰσπανίαν καὶ Ἀφρικὴν περιήγησίν του, ὁ εὐφραδὴς αὐτοῦ ποιητὴς Βοατύριος ἐπανηλθεν εἰς τοὺς ὁποίους ἐλάτρευεν ἐρεστικούς θεοὺς του, ἡ δὲ νὰ ὁμιλήσωμεν εὐκρινέστερον, ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους, ἐν μέσῳ τοῦ ὁμίλου τῶν κυριῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων τοσοῦτον ἐποθεῖτο κατὰ τὴν μακρὰν ἀπουσίαν του, ἀπεφασίσθη νὰ ἐορτασθῇ ἡ ἐπάνοδός του μὲ ὄλους ἀξίαν τῶν Ὀλυμπίων θεῶν μεγαλοπρέπειαν. Καὶ Ὀλύμπος μὲν ἦτον ὁ πύργος τοῦ Ῥομπουλιέ, θεαὶ δὲ, σύζυγοι, ἀδελφαὶ καὶ θυγατέρες τῶν θεῶν, αἱ κυρίαι Ῥαμπουλιέ, Λατρεμουλὴ, Σιεβραῖζ, Βλαγκιάς Καλπρενέδη, Μομπαζὼν, Δεζουλιέρη, Δεζουμιέρη, Λαφαγέτη, Σκυδερὺ, Πωλάτη, καὶ διάφοροι ἄλλαι διαφοροὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἄδου παριστῶσαι θεότητες.

Ὅταν ὁ εὐτυχὴς Βοατύριος ἔφθασεν εἰς Ῥαμπουλιέ, ὠδηγήθη μετὰ τοῦ Μαρκεσίου Πιζάνη, υἱοῦ τῆς Μαρκεσίας Ῥαμπουλιέ, εἰς παρακείμενον τοῦ πύργου λειμῶνα. Ὁ ἥλιος ὕψυτο ἐν μέσῳ χρυσῶν καὶ χρυάνων νεφελῶν, ῥίπτων δὲ μέρος μόνον τῶν ἀκτίνων του, ἐπῆρκε νὰ παρέχῃ ἀμυδρὸν καὶ εὐάρεστον φῶς· ἡ ἀτμοσφαῖρα δὲν ἦτο εὐτε δροσερά, εὐτε θερμή, καὶ ἐφαίνετο· διὸ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ συναμιλλῶντο τίς νὰ δεχθῇ εὐμενέστερον τὸν μέγιστον τῶν ποιητῶν τῆς ἐποχῆς (1).

Κατὰ πρῶτον, πλησίον κρήνης τῆς ὁποίας τὸν κρέ-

(1) Ἐπιστολαὶ τοῦ Βοατύριου.

τον τῶν καταπιπτόντων ὑδάτων μόλις ἠδύνατο νὰ καλύψωσιν εἰκοσι μουσικὰ ὄργανα, διέκρινον εἰς σύδενδρον μέρος τὴν Ἀρτεμιν, νέαν μόλις δωδεκαετῆ, καὶ ὠραιότεραν ἀφ' ὅσας εἶδον ποτὲ τῆς Ἑλλάδος τὰ ἄλση. Τόξον καὶ βέλη εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, τὴν δὲ κεφαλὴν τῆς περιεκόσμουσαν ὅλαι αἱ ἀκτίνες τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Φοίβου. Παρ' αὐτῇ ἵστατο μία τῶν νυμφῶν τῆς, ἀξία τοῦ τίτλου τούτου διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν κοσμιότητα.

Ἀφοῦ ἐχαίρειτῃς τὴν Ἀρτεμιν, ἡ μᾶλλον τὴν κυρίαν Σκυδερὺ, καὶ ἔδειξεν ἐνθουσιωδῶς τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν τῆς δρυὸς, εἰς ἣν ἦτο μετημφιεσμένη ἡ Κ. Δεζουλιέρη, ὁ Βοατύριος στραφεὶς πρὸς τὴν Κ. Μομπαζὼν, ἐπρόφερε περιπαθῶς τοὺς ἐξῆς λόγους·

— Σὲ ἀναγνωρίζω ἀπὸ τὰς χάριτάς σου μᾶλλον ἢ τὰς πτέρυγας σου· εἶσαι ἡ Ἴρις, ἄγγελος τοῦ Διὸς. Διὰ πόσους στοίχους, ἀπευθυνθέντας πρὸς τὸ αἰθαίριον ἀτομόν σου ἔχω νὰ σὲ ζητήσω συγγνώμην. Βεβαίως, δὲν ἤθελες ποτὲ μὲ συγχωρήσει, ὠραία Ἴρις, ἐὰν δὲν σοὶ ἦτον ἀπηγορευμένον νὰ ἦσαι ἄγγελος κακῶν.

— Ἐξακολούθησον, Βαλέρια (1), ἀπεκρίθη ἡ Ἴρις, μεταχειριζόμενος τὸ ὄνομά μου, διὰ νὰ ψάλλῃς τὰ θέλητρά των ὅσαι εὐτύχῃσαν νὰ σὲ γητεύσουσιν.

Καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Βοατύριου ἐξῆλθον πτερόεντα ἔπη.

Ἄμα ἡ γλαυκῶπις Ἴρις ἐμφανίζεται, εὐθὺς  
Καταφλέγει τὰς καρδίας.

Εἶναι κέντρον τῶν ἐρώτων, καύχημα τῆς ἀρετῆς,  
Καὶ εἰκὼν τῆς εὐμερφείας.

Αἱ ποικιλόχροοι πτέρυγες τῆς Ἰριδος ἔβρίγαντο ἀπὸ ἡδονῆς εἰς τὸ φιλοφρόνημα τούτου, τὸ ὁποῖον ἐπεδοκιμάσθη καὶ ὑπὸ των λοιπῶν θεοτήτων, ἡ δὲ Μαρκεσία Ῥαμπουλιέ ἐκινδύνευσε νὰ πέσῃ ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς, δὲν ὁ Βοατύριος ἐπρόσθεσεν·

Τὸ φῶς δὲν τοῦ ἡλίου ἡ ὠραία Ἀρτενίκη (2).

Εἶδεν, ἦτον λάμψις ὁλος ὁ ἀστὴρ καὶ ὁλος νίκη.

Φθάσας πρὸ τοῦ πλήρους ἀνθῶν καὶ γλῶσς θρόνου, ἐφ' οὗ ἐκάθητο αὕτη, ἐνδεδυμένη ὡς Ἀρτεμις, κρατοῦσα βέλος εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ κλάδον φιλόρατος εἰς τὴν ἄλλην, ἐπειδὴ ἑλαία δὲν ὑπῆρχεν εἰς Ῥαμπουλιέ, ὁ διάσημος ποιητὴς ἔκλινε τὸ γόνυ, καὶ εἶπε μὲ συγκεινημένην φωνὴν ὅτι ἔθετεν εἰς τοὺς πόδας τῆς δεσποίνης τοῦ Ὀλύμπου ὅλας του τὰς εὐχάς, καὶ τὴν διὰ τὴν ἀπουσίαν του μεταμέλειαν.

— Αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ, διέκρινεν ἡ Κ. Πωλέτη, ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς Γαλατείας, θυγατρὸς τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωριδος· ἡ ἀπουσία σου δὲν θέλει συγχωρηθῇ, εἰμὴ ἀφοῦ μᾶς διηγῇς τὰ ὠραιότερα τῶν ἐρωτικῶν σου συμβεβηκότων κατὰ τὴν εἰς Ἰσπανίαν, Πορτογαλίαν καὶ Μαυριτανίαν διαμονὴν σου.

— Θέλω προθυμῶς νὰ ὑπακούσω ἐπιθυμῶ ὡς ὁ Κλέβις, νὰ καύσω ἐδῶ, διὸ ἐλάτρευσα ἐκεῖ κάτω.

— Δὲν ἀμφιβάλλομεν, ἐπρόσθεσεν ἡ Πωλέτη, ἥτις ἐμνησικάκει ὀλίγον πρὸς τὸν Βοατύριον, τὸν ἐπιστολί-

(1) Ἐκλεκτὸν ὄνομα τοῦ Βοατύριου.

(2) Arthénice ἀναγραμματισμὸς τοῦ Catherine ὀνόματος τῆς Μαρκεττίας τοῦ Ῥαμπουλιέ.

κὼν ἐραστήν της, διότι ἐδείχθη πλεόν ζηλότυπος, παρ' ἑσόν ὀφείλουν νὰ ᾔῃαι οἱ τοιοῦτου ἀκινδύνου εἰδους ἐρῆσται.

Διὰ νὰ ἀκούσουν καλλίτερον, εἰ διάφοροι Ὀλύμπιοι θεαί, κατέβησαν ἀπὸ τὰς ὑψηλὰς τῶν Ἑβρας ὑπὸ τὰς διαφόρους μορφὰς τῆς Νηρηίδος, τῆς Δήμητρος, τῆς Διχονοίας, φερούσης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πληθύν μάκρων μεταξωτῶν ὄρεων, τῆς Ἡρας, καὶ τῆς Ἀμφιτρί της καὶ ἐσχημάτισαν κύκλον περὶ τὸν νῆον ποιήτην, ὅς τις, ἀρὸ αἱ θεαὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἄβου ἐκάθησαν, ἤρχισε διηγούμενος ὡς ἑξῆς.

## Β'.

« Δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου ἀπὸ τὴν Μαδρίτην ἔφθασα εἰς τὴν Γρενάδην, ἀφοῦ διήλθον διὰ τῆς Σιέρρας Μορένας, ὅπου συνηγνῆθησαν ὁ Καρδίκος καὶ ὁ δὸν Κισῶτος, καὶ ἐκοιμήθην εἰς τὴν σκηνήν, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐτελείωσαν τὰ συμβάντα τῆς Δωροθέας. Εἶδα τὸ Ἀλάμβρα, τὴν πλατεῖαν τοῦ Βιθαράμβλα καὶ τὸ Ζακατίον, καὶ ἐπειδὴ ἔτυχα νὰ κατοικήσω εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἀδεμάρου, παρατήρουν καθημερινῶς τὰς θανδροστοιχίας καὶ τὰς κρήνας τοῦ Γενεραλῖφου διὰ νὰ σᾶς τὰς περιγράψω. Μετὰ ταῦτα ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω εἰς (Κάλην Γιβραλτὰ) καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Κεῦτην τῆς Βαρβαρίας, διὰ νὰ ἴδω τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς σας, καὶ τοὺς γονεῖς σας, οἵτινες βροσιλεύουν εἰς τὰς ἀπεράντους ἐρήμους τῆς χώρας ἐκείνης. »

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι, λόγοι ἀπευθύνοντο κατ' αὐτεῖαν εἰς τὴν Πωλέτην, ἥτις ἐφώναζεν.

— Ἀλλὰ δὲν ὑποφέρεσθε, κύριε Βοατύριε, νὰ μὲ συγκρίνετε μὲ λέοντα !

— Μὲ λέαιναν, κυρία μου, μὲ λέαιναν καλλονῆς καὶ ἐρασμιότητος, ἀπεκρίθη ὁ περιηγητής, ὅστις ἐξηκολούθησεν οὕτω :

« Ἐπὶ τέλους ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, ἀλλ' ἡ θάλασσα, τὴν ὁποίαν ἔθεσα μεταξὺ μας δὲν ἐπροξένησε τὴν ἐλαχίστην ἀλλοίωσιν εἰς τὸ πάθος μου, καὶ μολονότι ἔλοι οἱ αἰχμάλωτοι τῶν Χριστιανῶν γίνονται ἐλευθεροὶ ἅμα πατήσωσι τὸ ἔδαφος ἐκεῖνο, ἐγὼ οὐχ ἤτιον ἐξηκολούθησα νὰ ἦμαι δεσμώτης σας. »

Ἐνταῦθα ὁ Βοατύριος τόσον ἐπιτηδεύεις ἐρρίψε τὸ βλέμμα καὶ τοὺς λόγους του, ὥστε ἐκάστη τῶν κυριῶν ὅσαι τὸν ἠκροῶντο, δὲν εἴζευρε ἀκριβῶς ἂν ἀπευθύνετο εἰς αὐτήν, ἢ εἰς τὴν πλησίον της, ἀπιτηδεύτης ἰδιάζουσα τοῦ χαρακτῆρος, τοῦ βλας μὲν ἀγαπῶντας τὰς γυναῖκας, ὑπὸ πολλῶν δὲ ἀγαπωμένους.

« Ὁ ἄνθρωπος τῆς Κεῦτης, ἐξηκολούθησε, μοὶ ἐνεφύσησεν εὐτολμόν τι, τὸ ὁποῖον μ' ἔκαμε νὰ σᾶς φοβέμαι ὀλιγώτερον· ἐπειδὴ δὲ ὀλίγον σᾶς ἐμελλεν ἂν σᾶς ὀμίλουν περὶ ἔρωτος τόσον μακρόθεν, καὶ ἐπειδὴ, τοῦλάχιστον ἀπὸ ἀπλῆν περιέργειαν, ὠρεῖσθε νὰ εὐχαρισθηθεῖτε, βλέπουσαι τὰ ὄρνεα τῆς Βαρβαρίας, ἐχάραξα τὸ ὄνομά σας ἐπὶ ὄρους οὐχ' ἤτιον ὑψηλοῦ τῶν ἀστέρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ὁ ὀφθαλμὸς ἀνακαλύπτει ἐπὶ βασιλεῖα. »

— Εἶναι τρομερὰ περίεργον ! ἐψιθύρισαν ὅλαι αἱ κυρίαι διπλασιάζουσαι προσοχήν.

« Τὴν ἐπαύριον ἐπεμψα ἀποστόλους εἰς τοὺς Μαύρους τοῦ Μαρρόκου, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπρότεινα ν' ἀποβείω, ὅτι ἡ Ἀφρικὴ οὐδέποτε ἐγέννησε σπανιώτερον

τι καὶ σκληρότερον ἀπὸ σᾶς. Ἐνῷ δὲ περιέμενον τὴν κρίσιν των, ἰδοὺ τί μοὶ συνέβη.

Μίαν ἡμέραν καὶ ἦν ὁ ἐράσμιος φωστήρ (ἥλιος) ἐρρίπτει τὰς φλογεράς ἀκτῖνάς του ἐπὶ τῆς πόλεως Κεῦτης, ἡτοιμαζόμεν μετὰ τὸ δεῖπνον νὰ κοιμηθῶ πλησίον τοῦ παραθύρου μου, τὸ ὁποῖον ἐξέλεπεν εἰς ὠραῖον κήπον. Συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς εἰπῶ ἐν παρόδῳ, ὅτι ἂν ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν (1) ἔχει τὰ κτήριά της, ἢ τῶν Θηβῶν (2) τὰ στάδιά της, ἢ τοῦ Ἀργους (3) τὰ δικαστήριά της, ἢ τῆς Κορίνθου (4) τὰ θερμὰ λουτρά της, ἢ τῆς Καισαρείας (5) τὰς ἀξιολόγους ὀπώρας της, καὶ ἢ τῆς Λακεδαιμόνος (6) τοὺς πινδαρικοὺς ἀγῶνάς της, ἢ τῆς Κεῦτης ἔχει τὰς Ἀφρικανὰς της, αἵτινες δὲν ἔχουσι βάρβαρον παρὰ τὸ ὄνομα· ἀπ' ἐναντίας εἶναι ὠραιότεραι καὶ λαμπρότεραι τοῦ φλέγοντος αὐτὰς ἡλίου, φιλερώτερες πᾶσαι, ζωηραὶ καὶ πνευματώδεις, καὶ τὸ καλλίτερον, δὲν ἐξομολογοῦνται ποτέ. Ἐν τούτοις, μόλις ὁ ὕπνος ἔκλεισε τὰ βλέφαρά μου, καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι ἤκουσα προφερόμενον τὸ ὄνομά μου. Δὲν ἐναίρεῖμαι, ἀνοίγω τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ βλέπω ὑπὸ μεγάλην καλύπτραν τὴν σύζυγον τοῦ Ἰσπανοῦ Διοικητοῦ τῆς πόλεως. Ἀφῖν τότε ἐν ἀκαρεῖ τὴν ὀρίζουσαι θέσιν μου, καὶ προσφέρω εἰς τὴν περικαλλῆ καὶ κατατεταραγμένην ἐπισκέπτριά μου μίαν ἔβραν. Ὁ ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἀνοίγουν, ἢ γλῶσσά μου παύει ἀναπαυομένη, ἐνῷ ἐγὼ ἀγρυπνῶ καὶ προσπαθῶ ν' ἀνοίξω συνομιλίαν σπουδαίαν, μολονότι ἡ πρὸ ὀφθαλμῶν ἐνδυμασία οὐδὲλως τὸ ἐσυγχῶρει. Εἰς τὰ πρῶτά μου φιλοφρονήματα, ἡ ὥραία μου, ἥτις δὲν ἦτο Ἰσπανὶς διὰ τὰ μαῦρα μάτια, μὲ ὑπερεπλήρωσεν εἰς καθαρὰν Καστιλιανὴν μὲ τοὺς πλεόν πομπώδεις ἐπαίνους. Ἡ φήμῃ τοῦ ὀνόματός μου, ἔλεγεν, ἐφθασε μέχρι τῶν στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους, καὶ αἱ ὠραῖαι ἐκφράσεις μου τὴν κατεγοήτευσαν, καὶ ται μὴ προτιμῶσαν τὰ ἐπιστολικά συγγράμματα. Ἡ ὀμίλια μας, ὡς βλέπατε, δὲν περιεφέρετο εἰς τρυφερότητας, ἀλλ' ἐνῷ τὰ φιλοφρονήματα ἔτρεχον ὡς μέλι ἀπὸ τὸ στόμα της, παρεβάλλον ἐν σιγῇ τοὺς ὑπὸ χερσὶν τοῦ τελευταίου συρροῦ ἡμικρυπτομένους βραχιονάς της μὲ τοὺς βραχιονάς σας, τοὺς μεγάλους ἀμυγδαλωτοὺς ὀφθαλμούς της, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς σας, καὶ ὅλα τὰ θέληγτρα, μὲ τὰ θέληγτρα σας. »

Δευτέραν ταύτην φορὰν ὁ Βοατύριος ἔκαμεν τὰς περὶ αὐτὸν θεότητας νὰ μὴν ἡξέυρουν μὲ ποῖαν ἐξ αὐτῶν παρέβαλλε τὴν σύζυγον τοῦ Ἰσπανοῦ Διοικητοῦ.

« Τὴν σύγκρισιν ταύτην, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀφρικανὸς περιηγητής, διέκοψεν αἰφνης μεγάλη κραυγὴ. »

— Μεγάλῃ κραυγῇ ! καὶ ποῖος ἐφώναζεν; ἠρώτησαν συγχρόνως ὅλαι αἱ κυρίαι.

« — Ἡ ἰδία Ἰσπανίς, τώρα θέλετε μάθει διατί ἐνῷ συνδιαλεγόμεθα, εἶδε διαβαίνουσιν καὶ ἐρχομένην πρὸς ἡμᾶς τὴν καλλιτέραν τῆς φήμης, τὴν σύζυγον τοῦ προυάρχου. Ἀφῖνι τότε ἀποτόμως τὴν θέσιν της, καὶ μὲ καθιχετεύει νὰ τὴν κρύψω εἰς τὸν κοιτῶνά μου. Δὲν ὁλ' ἀπροφθῶ νὰ φύγω, ἔλεγε, θὰ ἀπαντηθῶμεν εἰς τὴν κλίμακα. Μάτην προσπαθῶ νὰ τὴν καταπείσω, ὅτι ἡ συνάντησίς μας ἡθῶντο νὰ ἐξηγηθῇ χωρὶς σκανδάλου. Μὲ ἀποκρίνεται ὅτι δὲν γνωρίζω τὰ ἐγχώρια ἔθιμα, ὁ-

(1) Ἐννοεῖ τὰ Παρίσια. — (2) Τὴν Ἀραλάτην. —

(3) Τὸ Ποατιέ. — (4) Τὰ Σεξία ὕδατα. — (5) Τὸ Τόρ. — (6) Τὴν Τουλούσην.



τι ὁ σύζυγός της εἶναι ζηλότυπος μέχρι βαρβαρότητος, καὶ ὅτι πρὸ πάντων δὲν θέλει νὰ ἐρυθρίῃ ἐνώπιον τῆς καλλιτέρας τῆς φίλης. Ἐπὶ τέλους βλέπων τὸ ἀνωφελές τῶν λόγων, ἀνοίγω μεγάλην ἐκ λευκοῦ ξύλου ἱματοθήκην, ἐντὸς τῆς ὁποίας κλείω τὴν ὡραίαν μου περίτρομον. »

— Μέχρι τοῦδε, ἐσήμερον δι' ἐκφραστικοῦ νεύματος ὁ μαρκέσιος Πιζάνης, δὲν βλέπω τίποτε παράδοξον εἰς τὸ συμβεβηκὸς τοῦ φίλου μου Βοατυρίου. Ἦτο περιττὸν νὰ τρέξῃ εἰς τὴν Βαρβαρίαν διὰ τόσον φυσικὸν πρᾶγμα.

Ὁ λοιπὸς ὅμως ὁμιλος τοῦ Ῥαμπουλιᾶ δὲν συνεμερίζετο τὴν γνώμην ταύτην, καὶ ἐξηκολούθη δίδων τὴν αὐτὴν προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Βοατυρίου, ἐπαναλαμβάνοντος οὕτως.

« — Ἡ φίλη ἥτις ἐνέπνευσε τόσον τρόπον εἰς τὴν Ἰσπανίδα δὲν μᾶς ἦτον ἀγνωστος· ἦτο μία Πορτογαλλίς, εἰς τὸν σύζυγον τῆς ὁποίας εἶχον φέρεῖ συστατικὸν ἐκ τῆς Δισαβώνης, ἄλλως τε κυρία ἐκ τῶν σημαντικωτέρων, ἐξαισίου καλλονῶν, καὶ τοι χρώματος ὀλίγον μελαγχρινό, ὡς ὅλων τῶν συμπατριωτῶν της· ἡ ἐνδυμασία της ἐφηρμόζετο κάλλιστα ἐπὶ τοῦ ὡραίου της ἀναστήματος, ἱκανοῦ νὰ τρελλάνῃ τοὺς ἀλκωβιστάς μας. Εἰς Σουηδὸς (1) τῆς ἐσφίγγε τὸ στήθος καὶ τὸν λαιμὸν, καὶ ἐφθανε μέχρι τῆς στοργγύλης λεπτῆς μέσης της, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐλαιόχρου ὑφάσματος τοῦ ἐλαμπε πληθὺς χρυσῶν ἀστερίσκων, οἵτινες ἐφαρμοσθέντες ὡς διάδημα ἐπὶ τοῦ ἀμαυροῦ ἐκείνου χρώματος, ὡμοιάζον μὲ ὡραίαν διάστερον νύκτα.

Εἶδα εἰς τὴν Σεβίλλην ὅλα τὰ λάφυρα τοῦ στόλου τῶν Ἰνδιῶν, καὶ μὲ ἔδειξαν εἰς μίαν μόνην αἰθουσαν ἐξ ἑκατομμύρια χρυσοῦ. Ἀλλὰ δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι, ἐξαιρουμένων τῶν ὑμετέρων ἐπιστολῶν, κυρίαί μου, δὲν ἀπῆντσα οὐδὲν θελκτικώτερον ἀπὸ τὴν συνομιλίαν τῆς Πορτογαλλίδος ταύτης. Ἐπειδὴ δὲ ἐκείνη ὠμίλει ὅλας τὰς διαλέκτους τῆς Μεσημβρίας, ἐγὼ δὲ δὲν ἐγνώριζον καλὰ τὴν ἰδικήν της, ἐξελέξαμεν ἐκ συμφώνων τὴν Ἱταλικὴν πρὸς μετάδοσιν τῶν ἰδεῶν μας. Μὲ ἐπήνεσαν πολλάκις διὰ τὰ μικρὰ λόγου ἄξια συγγράμματά μου, τὰ ὁποῖα εὗρον πνευματώδη, εὐάρεστα, καὶ τοῦτο, κυρίαί μου, μᾶλλον διὰ νὰ ᾔναι σύμφωνοι μὲ τὴν γνώμην σας, παρὰ δικαιοσύνην φέρομενοι· ἀλλὰ ποτὲ, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν πρώτην συνεύτευσιν, δὲν μὲ ἐγκωμίασαν τόσον κατὰ πρόσωπον. Τὰ συγγράμματά μου, ἔλεγε μεγαλοφώνως ἡ Πορτογαλλίς μου, ἐνέπνευσαν πρὸς τὸ ὑποκειμένον μου ἔρωτα, τοῦ ὁποίου ἡ σφοδρότης δὲν ἐγνώριζεν ὄριον. »

— Καὶ ἡ ἄλλη τὰ ἤκουεν ὅλα ; εἶπεν ἡ μαρκεσία Ῥαμπουλιᾶ.

« — Μαντεύετε τὴν ἀμχανίαν μου, κυρία μαρκεσία· ἡ Ἰσπανὶς τὰ ἤκουεν ὅλα, ἐπειδὴ εἰμεθα ὀλίγον μόνον βήματα μακρὰν τῆς ἱματοθήκης. Τί νὰ κάμω ; Κατ' ἀρχὰς ἀπεφάσισα νὰ προσποιηθῶ ὅτι δὲν ἠνύουν ποῦ ἔτεινον αἱ κολακαίαι της· ἀλλ' ἀπὸ εὐμενεῖς οἱ λόγοι τῆς Πορτογαλλίδος κατήντησαν τρυφεροὶ, τρυφερώτατοι. Σὰς βάλλω νὰ κινήτῃ περὶ τῆς θρησκείας μου. Ἡ Ἰσπανίς, ἥτις ἤκοράτο, ἤθελε βεβαίως, ζηλοτυπία κινουμένη, δημοσιεύσει τὴν σκηνὴν ταύτην, καὶ τότε ἡ τιμὴ τῆς Πορτογαλλίδος ἀπώλετο διὰ παντός. Ἀφ' ἑτέρου, πῶς νὰ ὁμολογήσω εἰς τὴν τελευταίαν

ταύτην, ὅτι ἡ φίλη της εὕρισκετο ἐντὸς τῆς ἱματοθήκης, καὶ τοῦτο ἀνευ κακοῦ σκοποῦ, θὰ ἐνοχοποιοῦν ἀντὶ μιᾶς δύο. Ὑπέφερα μυρία βάσανα· ἤμην ἡναγκασμένος νὰ σιωπῶ πρὸς τὰς ἡτιον πλαγείας διακηρύξεις· νὰ ὑποβλέπω μίαν ἱματοθήκην, ἐνῷ ὤρελλον νὰ ἔχω τὰ βλέμματά μου προσηλωμένα εἰς βλέμματα πυρφολεγγή, θελαστικά, ἐνῷ τέλος ἐπρεπε νὰ δειχθῶ ἄξιος τοσοῦτον λαμπρᾶς εὐνοίας. »

— Εὐγε ! ἐψιθύρισεν ὁ Μαρκέσιος Πιζάνης, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνθη γενικὸν νεῦμα ἀποδοκιμασίας διὰ τὴν παράκαιρον διακοπὴν του. « — Μὰ τὴν ψυχὴν μου ἐξηκολούθησεν ὁ Βοατύριος, ἀγνοῶ τίني τρόπῳ ἤθελα τὴν γλυτώσει, ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει περιστάσις, τὴν ὁποίαν δὲν τολμῶ νὰ εἶπω θείαν, διὰ τὴν ἀγιότητα τοῦ πράγματος. Ἠκούσθησαν αἰφνης εἰς τὴν κλίμακα ἐπανηλλειμένα φωναὶ γυναικῶν, ἥτις παραπονουμένη, ἐπεκαλεῖτο μετὰ στεναγμῶν τ' ὄνομά μου. — Εἶναι ἡ Δαλίλα, ἡ ὡραία Μαυρητανή, εἶπε μὲ ἀπειλητικὴν ψυχρότητα ἡ ὑπερήφανος Πορτογαλλίς· ἐπρεπε, κύριε Βοατύριε, νὰ μὲ εἰδοποιήσης περὶ τοῦ ἔρωτος τούτου, ἐπειδὴ δὲν εἶμαι συνειθισμένη νὰ ἔχω δι' ἀντεράστριαν δούλην. Ἀν αὐτὴ ἡ νέα σὲ ἀγαπᾷ, θὰ μὲ φυλάξῃ αἰώνιον μῖσος· ἂν μὲ ἰδῇ μαζὶ σου, θὰ τὸ εἰπῇ τοῦ συζύγου μου, καὶ ἔως εἰς τὸ ἐσπέρας θέλω σφαγῇ ! ἐφέρθητε ἀθλίως, κύριε ! Φροντίσατε τοῦλάχιστον νὰ μὲ κρύψετε κατὰ τὸ παρὸν εἰς αὐτὴν τὴν ἱματοθήκην, ἔως νὰ φύγῃ ἡ Δαλίλα.

« Ποῖος ἀστρολόγος ἤδυνάτο νὰ μὲ εἶπῃ πρὸ δύο ἐτῶν, ἐνῷ περιεπάτου εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον, ὅτι θέλω κινδυνεύσει, ποτὲ μου, νὰ γίνω λεία τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ποτὲ δὲ, νὰ ὑπηρετήσω εἰς τὰ κάτεργα τοῦ Ἀλγερίου, ποτὲ δὲ τελευταῖον, ὅτι θὰ καλυφθῶ ἀπὸ ὄνειδος ἐνώπιον δύο γυναικῶν, τὰς ὁποίας θὰν ἠδυνάμην πλεόν νὰ κρύψω ἀπ' ἀλλήλας, καὶ εἰς τὰς ὁποίας τότε κατὰ πρώτον ὠμίλου. Ἐν τούτοις ἡ Μαυρητανὴ ἀνέβαινε τὰς τελευταίας βαθμίδας, καὶ ἡ Πορτογαλλίς μοι ἐτίναςσε βλέμματα ἔμπλεα φρίκης καὶ ζηλοτυπίας. Ἀνοίγω μηχανικῶς πῶς τὴν ἱματοθήκην, καὶ συγχρόνως ἠκούσθησαν δύο φωναί. Ἡ Ἰσπανίς καὶ ἡ Πορτογαλλίς εἶχον κλειδωθῇ.

— Λαμπρά ! διέκυψεν ἐκ νέου ὁ μαρκέσιος Πιζάνης μὲ μεγάλην δυσαρέσκειαν τῶν κυριῶν.

« — Περιττὸν νὰ σᾶς εἶπω, ἐπανελάθεν ὁ Βοατύριος, ὅτι δὲν ἐννόουν μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν τὴν Μαυρητανίδα, μὲ ὅσην τὰς δύο ἄλλας, τῶν ὁποίων σᾶς ἀρίων νὰ φαντασθῇτε τὴν θέσιν· ἀλλὰ καὶ οὕτως κατάρθωσα νὰ μαντεύσω τί ἤθελε νὰ εἶπῃ. Ἡ Δαλίλα εἶχε συντρίψει τὴν ἄλυσιν της, καὶ ὁ κύριός της ἐζήτει νὰ τὴν τιμωρήσῃ διὰ τόσον φυσικὴν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς μας πρᾶξιν, ἥτις ἀμέσως παρ' αὐτοῖς τιμωρεῖται μὲ θάνατον. Δὲν θὰ ἐκαταλάμβανον ποτὲ διὰ τίνα λόγον ἡ Μαυρητανὴ ἐξελέξεν ὡς ἄσυλον τὴν οἰκίαν μου, ἐὰν δὲν ἐμάνθανον τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου, καθ' ᾧ ἀπαγορεύεται εἰς τὸν κύριον νὰ ἐπαναλάβῃ διὰ τῆς βίας δούλην λαβοῦσαν ὑπηρεσίαν Εὐρωπαϊκὴν, ἐὰν ἐξέφραζεν αὐτὴ ἐπιθυμίαν νὰ γίνῃ Χριστιανή.

« Ἡ Δαλίλα δὲν ἐλησμόνει οὐδεμίαν τῶν ἐν χρήσει διατυπώσεων· τὰ πλήρη ζωηρότητος κινήματά της, ἐζήτουν νὰ μὲ καταπεισούν νὰ τὴν σώσω, λαμβάνουν αὐτὴν εἰς τὴν υπηρεσίαν μου. Ἐννηκαλίζετο τὰ γόνατά μου, ἡσπάζετο τὰς χεῖράς μου καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ

(1) Ὁ ὅλμος buste ἦτοι τὸ ἄνω μέρος τοῦ γυναικείου ἐνδυματος.

## ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

### ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΙΘΗΚΟΣ.

εἰς τὸν θάλαμον μὲ προθυμίαν ὑπηρετοῦ, ζητούντος νὰ ἀποδείξῃ τὸν ζήλόν του· ἀφοῦ μετεκίνησε καὶ ἐπανέθετε πάλιν εἰς τὸν τόπον των ἐπιτά τινὰ, ἐρρίπτετο ἐκ νέου εἰς τοὺς πόδας μου. Τὸ ζωηρότερον μέρος τῶν διαβεβαιώσεων τούτων εὐτυχῶς ἐλάνθανε τὴν Ἰσπανίδα καὶ τὴν Πορτογαλλίδα, αἰτίνες ἀπὸ τὸ βάθος τῆς κρυπτῆς των ἤκουον τὰς περὶ ἀφοσιώσεως κραυγὰς, μὲ τὰς ὁποίας μὲ ἐξεκώραινεν ἡ Δαλίλα χωρὶς ὁμῶς νὰ βλέπουν. Συλλογισθῆτε τώρα τὴν θέσιν ἑνὸς ξένου ὡς ἐγὼ, εὐρισκομένου μεταξὺ τριῶν γυναικῶν, ἐξ ὧν αἱ δύο ἔτρεφον τὸ σφοδρὸν τῆς ἀντιζηλίας μῖτος, καὶ πρὸς ἀλλήλας, καὶ πρὸς τρίτην, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπλησίαζον νὰ εὐρεθῶσι πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

« Κατὰ τὰς ἀγωνιώδεις ταύτας στιγμὰς, ὁ κύριος τῆς Δαλίλας, μαθὼν τὸ καταφύγιόν της, ἔτρεχεν εἰς τὸν οἶκόν μου διὰ νὰ τὴν ἐπαναλάβῃ· ὁ εἰς τὸν δρόμον θόρυβος καὶ οἱ ὠρυγμοὶ τοῦ βράζοντος ὄχλου τῆς Κεύτης, ὅστις εἶχεν ἤδη εἰσδύσει ἐντὸς τῆς αὐτῆς, μὲ ἐφάνερωνσαν ἀρκετὰ τὸν σκοπὸν του. Αἱ κραυγαὶ αὗται, τῇ ἀληθείᾳ, δὲν μ' ἐχαροπύουν καθόλου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην πάλιν νὰ παραιτήσω εἰς τὴν διάκρισιν τῆς ἐγχωρίου δικαιοσύνης τὴν δυστυχῇ Μαυρητανίδα, τῆς ὁποίας εἶχον πλέον ὑποσχεθῇ τὴν ὑπεράσπισιν. Ἡ ἀμνηχανία μου ἦτο εἰς τὸ ἑπακρον, ὅτε ὁ κύριος τῆς Δαλίλας εἰσῆλθεν ἀποτόμως ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός μου, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἐνόπλων δούλων του, κρατοῦντων γυμνά τὰ ἔφη, καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ πολλῶν Εὐρωπαίων, ἐν οἷς μὲ μεγάλην μου ἐκπληξιν, διέκρινα χωρὶς δυσκολίαν τὸν σύζυγον τῆς Ἰσπανίδος καὶ τὸν τῆς Πορτογαλλίδος. Τί ἐσήμαιεν ἡ τόση συρροή; Ἡρχισα νὰ ἀνησυχῶ, τὸ ὁμολογῶ. Ἐν τούτοις ἡ Δαλίλα ἐπηγαινοήρχετο ὡς τρελὴ τριγύρω μου, ἐπαναλαμβάνουσα ὁλονὲν δι' ἀνῆκε πλέον εἰς ἐμὲ τοῦ πρὸ μιᾶς ὥρας κατ' ἐκλογὴν κυρίου της. Εἰς τρόπον ὥστε διὰ κινήματος, τὸ ὅποιον ἐπροξένησε ῥίγος εἰς ὅλα τὰ μέλη μου, ἔτρεξεν εἰς τὴν ἱματοθήκην, μὲ σκοπὸν πάντοτε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἶχεν ἤδη μεταβῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου, καὶ τὴν ἤνοιξεν ἐπὶ παρουσίᾳ ὧν. »

— Καὶ αἱ δύο γυναῖκες; διάβολοι! ἐκραύγασεν ὁ μαρκήσιος Πιζάνης.

— Καὶ αἱ δύο γυναῖκες; ἐπανελάμβανον ἀνυπομόνως αἱ νύμφαι τοῦ Ῥαμπουλιέ.

— Ἐλα! λέγετε τί ἔγιναν αἱ δύο γυναῖκες τε.

Ἡ Βοατύριος ἐξέβαλε βραδέως τοῦ κόλπου του μικρὸν κιώτιον, καὶ προσέφερεν εἰς τὰς κυρίας γλυκίσματα.

Ἡ ἀνυπομονησία εἶχε κορυφωθῇ.

Ἐπὶ τέλους ἐξηκολούησεν.

« — Ἡ Ἰσπανίς, ἡ Πορτογαλλίς, ἡ Μαυρητανίς, ὁ κύριος τῆς Μαυρητανίδος, ὁ σύζυγος τῆς Πορτογαλλίδος κυττάξαντές με μυκτηριστικῶς, παρεδόθησαν τότε εἰς σφοδρὸν γέλωτα. Ὑπῆρξα ἐκ συνειδήσεως παίγιον εὐαρέστου ἀστεϊότητος, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐφύλαξα τὴν ἐλαχίστην μνησικαχίαν. Ἐπειδὴ ἦτον μικρὸν μάθημα διὰ τὴν μεγάλην μου γυναικαρσεσκίαν, τῆς ὁποίας ἡ φήμη εἶχε προηγηθῇ ἐμοῦ καὶ εἰς Μαυρητανίαν. »

K. I.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὧν περὶ πίθηκος εἶπεν ἡ Εὐτέρπη εἰς ἓν τῶν προλαβόντων φυλλαδίων της, προσθέτομεν καὶ τὸ ἐξῆς ἀνεκδοτὸν τὸ ὅποιον διηγείται, ἄγγλος περιηγητὴς ὁ K. Jhon Griffiths, πολλὰ ἐτη διατρίψας ἐν τῇ νήσῳ Ταπροβάνη (Ceylan).

« Καυστικήν τινα τοῦ θέρους ἡμέραν, περὶ τὴν πέμπτην ὥραν μ. μ. ἐξῆλθον μόνος πρὸς περιδιάβασιν, εἰς τι παρὰ τὴν θάλασσαν καίμενον δάσος, καὶ ὀλίγον ἀπέχον τῆς διαμονῆς μου. Μόλις ἐπροχώρησα διακόσια βήματα εἰς τὰς σκιώδεις δενδροφυτείας, ἤκουσα αἰρνης θόρυβόν τινα, ὡς εἰ ἀντικείμενόν τι εἰσέδυσεν εἰς τοὺς θάμνους· ἀλλ' ὁ θόρυβος αὗτος ἐν τῷ ᾧμα ἐπαυσε. Ἐξηκολούησα λοιπὸν τὴν πορείαν μου βυθισθεὶς εἰς σκέψεις, ἀφ' ὧν ἀπεσπάρσθην ὑπὸ δευτέρου θορύβου. Σταματήσας, ἐθεώρουν πανταχόθεν, καὶ ἐπὶ τέλους ἀνεκάλυψα δύο μικροὺς ὀφθαλμούς ἐν εἰδῇ ἀμυγδαλῶν, προσηλωμένους ἐπ' ἐμοῦ μετὰ γλυκύτητος. Ἡ κεφαλὴ εἰς ἣν οἱ ὀφθαλμοὶ αὗτοι ἀνῆκον, ἦν στρογγύλη, ἡ ῥίν μικρά, τὰ χεῖλη ἐρυθρὰ καὶ δύο σειραὶ λευκοτάτων ὀδόντων συνεκρότουσαν εὐάρεστόν τινα μορφήν· τὸ δὲ χρῶμα ἦν μελανωπὸν ὡς τὸ τοῦ μυῖος. Ἐν τῷ ᾧμα εἶδον ὅτι ἦν πίθηξ. Ὅταν ἐπροχώρησα διὰ νὰ τὸν συλλάβω, ἐπήδησεν ἐφ' ἐνὸς δένδρου, καὶ εἰς τοιαύτην θέσιν ἠδυνήθη ἐν παρατηρήσῳ ὅτι ἦν τριῶν ποδῶν καὶ δύο δακτύλων τὸ μήκος. Καθίσας ἐφ' ἐνὸς κλάδου ἐφαίνετο θεωρῶν με μετὰ μεγίστης προσοχῆς. Προσκάλεσα αὐτὸν διὰ σημείων νὰ καταβῇ, πάραυτα μ' ἐμνήθη προσκαλῶν με ἐκ τοῦ ἐναντίου νὰ ἀναβῶ. Σπουδάζας κατὰ τὰς διαφορὰς περιηγήσεις μου, καὶ παραβαλὼν πρὸς ἄλληλα τὰ πολυπληθῆ εἶδη τῶν πιθήκων, τοὺς οὐραγγοτάγτους, τοὺς ζόκους, τοὺς πόγγους, εἶδον ὅτι τὸ περὶ εὐ ὁ λόγος ζῶων ἦν ἐκ τοῦ γένους τῶν πόγγων, ὅθεν τὸ ὠνόμασα Πέτρον.

« Ἐπειδὴ ἐσυνείθισον κατὰ τὰς μακρυνὰς καὶ μονήρεις ἐκδρομὰς μου νὰ φέρω πάντοτε μετ' ἐμοῦ ὀλίγον ἄρτον διὰ νὰ τὸν διανέμω εἰς τὰ καθ' ὅδον πτηνὰ, βλέπων τὸν Πέτρον, θεωροῦντά με ἀπλήστως, ἔλαβον ἐκ τῆς πήρας μου ὀλίγα τεμάχια, καὶ τοῦ τὰ ἔρριψα. Κατέστη ἐν εἰδῇ ἀστραπῆς ἐκ τοῦ δένδρου, τὰ ἔλαβε, τὰ ὠσφράνθη, καὶ ἐθεώρησε διὰ τινος στιγμῆς, καὶ ἔπειτα τὰ ἔφησε. Γινώσκων ὅτι ὁ διαταγμὸς αὗτος ἦν οἰκεῖος εἰς τοὺς ζόκους καὶ πόγγους, ἔλαβον ἄλλο τεμάχιον τοῦ ὁποίου φαγὼν τὸ ἥμισυ, τοῦ ἔρριψα τὸ ἄλλο. Καταβὰς ἐκ τοῦ δένδρου τὸ ἔλαβε, τὸ ὠσφράνθη, καὶ λαβὼν τὸ πρότερον δοθὲν αὐτῷ, τὰ ἔφαγεν ἀπλήστως. Παραμονεύων ὅλα του τὰ κινήματα, εἶδον αὐτὸν ἐκτείνοντα πρὸς ἐμὲ τὸν πόδα του, κινῶντα αὐτὸν ἀνυπομόνως καὶ δίδοντά μοι διὰ τούτου νὰ ἐννοήσω, ὅτι ὠρεῖλον νὰ τοῦ ῥίψω καὶ ἄλλον ἄρτον. Τοῦ ἔρριψα λοιπὸν. Ἐπιληθεὶς τῆς περιστάσεως τοῦ νὰ τὸν συλλάβω, ἐπροχώρησα πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ἐν τῷ ᾧμα ἀπέδρα, ἀφίπων με ἐν τῇ μεγαλητέρᾳ στανοχωρίᾳ. Ἐλαβον ὅθεν τὴν πρὸς τὴν πόλιν ὁδὸν, ῥίπτων συγχρόνως ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὀπισθὲν μου κρύφια βλέμματα, καὶ ὀλίγα τεμάχια ἄρτου. Τὸν εἶδον δὲ ἀκολουθοῦντά με, ἐκτείνοντα πρὸς ἐμὲ τὸν πό-